

Z wojny ros.-jap.: Porucznik i 22 żołnierzy japońskich, resztki oddziału, złożonego z 200 ludzi, wchodzi do zdobytego Tienlinu.

Z wojny ros.-jap.: Krwawe żniwo wojenne: Gablotka z powyjmowanymi z ciał ciężko rannych [żołnierzy kulami, w jednym ze szpitali japońskich.

Z wojny rosyjsko-japońskiej.

Niejednokrotnie pisaliśmy już na tem miejscu o przyczynach wybuchu wojny rosyjsko-japońskiej i staraliśmy się w możliwie najdokładniejszy sposób wyłuszczyć przyczyny, które spowodowały wypowiedzenie przez Japonię wojny. Niejednokrotnie też zwracaliśmy uwagę na to, że dziwną rolę w obecnej wojnie odgrywają Chiny. W ostatnich czasach pojawiły się w pismach zagranicznych, zwłaszcza rosyjskich, artykuły, które na tę sprawę rzucają bardzo wiele światła. Według korespondenta „Petersbursk. Listka“ w papierach pośmiertnych zmarłego niedawno dostojnika chińskiego znaleziono dokument, ogromnie ciekawy i ogromnie interesujący. Była to mianowicie kopia tajnej umowy pomiędzy Chinami a Japonią, zawartej 27 grudnia 1903 roku. Treść tej umowy jest następująca: 1) Japonia i Chiny zawierają traktat ten na lat 300. 2) Obie strony obowiązują się działać wspólnie przeciw Europejczykom. 3) Japonia zobowiązuje się zachować na tronie dynastję mandżurską. 4) Japonia zobowiązuje się wydać wojnę Rosji, wyprzeć ją z granic Mandżurii i zwrócić Mandżurię Chinom. 5) Chiny nie powinny przeszkadzać przyłączeniu Korei do Japonii. 6) Japonia ma za pomocą swych instruktorów przeobrazić armię chińską na sposób europejski. 7) Chiny obowiązane są trzymać tyle wojska, by po upływie lat 12 mogły wystawić armię, złożoną z 2 milionów ludzi. 8) Chiny wraz z Japonią obowiązują się po 12 latach wypowiedzieć Rosji wojnę, na którą Japonia wyśle 1,200.000 żołnierzy. 9) Zwycięzwszy Rosję, Japonia zabierze cały kraj nadamurski i Kamczatkę. 10) Chiny i Japonia mają na celu zawojowanie całej Syberii wschodniej dla Chin, poczem wybudowane zostaną dwie koleje, a mianowicie z Pekinu do Kiachty i z Tientsinu do Chajlanu przez stępy Mongolskie. 11) Wydatki wojenne w stosunku 30% poniesie Japonia, resztę zapłaci Chiny.

Umowa powyższa, stanowiąca najlepszy dowód, że Japonia oddawna już myślała o wojnie z Rosją i że oddawna już przygotowywała się do niej, otrzymać ma moc obowiązującą po zwyciężeniu Rosji przez Japonię i po zwróceniu przez nią Mandżurii Chinom. Wy tłumaczonym też wobec tego będzie fakt, który od początku wojny wprawiał cały świat w zdumienie, że Japonia rzeczywiście przygotowana była na wszystkie ewentualności, że zasoby jej pieniężne do dziś dnia wystarczają i że ciągle może słać na plac boju nowe zastępy bojowników, czyli, jednym słowem, stara się wszelkimi siłami zwyciężyć.

Ciekawą wobec tego jest przyszłość Mandżurii, o którą w obecnej wojnie głównie chodzi. W sprawie tej, w sprawie przyszłości Mandżurii, ukazała się niedawno nadzwyczaj ciekawa książka będąca polityczną a fachowo obrobioną rozprawą p. t.: „Powierzenie zarządu Mandżurii“. Autor jej, rodowity Japończyk, wybitny publicysta, przy-

tem najpoważniejszy znawca prawa międzynarodowego w Japonii, dr. Nagao Ariga, podaje w niej projekty, w jaki sposób możnaby najłatwiej rozwiązać następujące się w tym względzie trudności z zakresu prawa międzynarodowego.

Dr Ariga zaznacza przedewszystkiem, że zakończenie wojny, jakiegokolwiekbyśmy je sobie wyobrazili, będzie zawsze połączone z wielkimi trudnościami.

Ani bezpośrednie negocjacje między dwoma stronami walczącymi, ani pośrednictwo trzeciego mocarstwa, czy mocarstw, ani też międzynarodowa konferencja, sąd rozjemczy — nie są środkami odpowiednimi do zakończenia wojny. Stanowisko

zatem, jakie musi zająć Japonia, nie może być inne, jak tylko — po zakończeniu działań wojennych — pozostanie na pozycjach zajętych i oczekiwanie nadejścia pomyślnej sposobności. Do tego potrzebne jest obsadzenie Mandżurii załogami. Taki stan rzeczy, który Japonia musiałaby utrzymywać w Mandżurii w czasie między zakończeniem operacji wojennych a zawarciem pokoju, nazywa dr. Ariga „okupacją garnizonową“.

Taka okupacja nie może być jednak stanem trwałym.

Z tego powodu przemawia dr. Ariga za „powierzoną administracją Mandżurii“. Chodzi mu mianowicie o to, aby w zadowalający sposób rozwiązać sprzeczność dwóch specjalnych względów, t. j.: że Mandżurya z jednej strony ma pozostać

Z wojny ros.-jap.: Żołnierze japońscy, zajęci wylawianiem min z morza na wybrzeżu portarturskiem.